

Θρησκεία

Μετά τη Μεσοελλαδική περίοδο, από την οποία έλειπε σχεδόν ολοκληρωτικά το θρησκευτικό στοιχείο, αναδύεται στο χώρο της ηπειρωτικής Ελλάδας μια εποχή, κατά την οποία η θρησκεία κυριαρχεί με την παρουσία της στο σύνολο των κοινωνικών δραστηριοτήτων. Τα πρώτα στοιχεία για τη μυκηναϊκή λατρεία προέρχονται από την εποχή των [λακκοειδών](#) τάφων. Οι δοξασίες αυτής της εποχής είναι φανερά επηρεασμένες από τη θρησκεία και το λατρευτικό τυπικό της Μινωικής Κρήτης. Οι θρησκευτικές ομοιότητες των δύο αυτών πολιτισμικών χώρων του Αιγαίου μαρτυρούνται μέσα από την παρουσία των ίδιων ιερών συμβόλων και παρόμοιων λατρευτικών αντικειμένων.

Μυκήνες, Ταφικός Κύκλος Α, τάφος ΙΙΙ.
Χρυσή κεφαλή ασημένιας περόνης με
παράσταση γυναικείας θεότητας.

Κατά τη διάρκεια των ώριμων φάσεων της Μυκηναϊκής εποχής (Υστεροελλαδική ΙΙΙ Α-ΙΙΙ Γ) το τυπικό της λατρείας αποκτά μια στερεότυπη μορφή. Η ανάγνωση των θρησκευτικών πράξεων αυτής της περιόδου και η ερμηνεία τους υποβοηθούνται τώρα και από ένα πλήθος εικονιστικών παραστάσεων σε [τοιχογραφίες](#), [σφραγίδες](#) και χρυσά δαχτυλίδια. Η ερμηνεία αυτών των παραστάσεων, οι οποίες είναι συχνά κωδικοποιημένες σε μεγάλο βαθμό, συμπληρώνεται από την πλουσιότερη και σαφέστερη κρητική εικονογραφία. Οι επιδράσεις όμως της μινωικής Κρήτης αφορούν περισσότερο το τυπικό της λατρείας και λιγότερο τις βασικές θρησκευτικές αρχές. Παράλληλα με τη λατρεία της γυναικείας μινωικής θεότητας, η οποία διακρίνεται από έντονα ανατολικά στοιχεία, διαπιστώνεται, κυρίως μέσα από τις γραπτές πηγές, και η λατρεία άλλων γυναικείων και αντρικών θεοτήτων με ονόματα ινδοευρωπαϊκής προέλευσης. Από το σύνολο των γλωσσολογικών και των αρχαιολογικών δεδομένων προκύπτει ότι κατά την Ύστερη Χαλκοκρατία είχε διαμορφωθεί ήδη το πάνθεον και οι κύριες μορφές λατρείας της κλασικής Ελλάδας.

Τις πληροφορίες των θρησκευτικών παραστάσεων συμπληρώνουν τα αποσπασματικά αλλά σαφέστατα [κείμενα](#) από τις πινακίδες της [Πύλου](#), της Κνωσού και της Θήβας. Τα σχετικά κείμενα αφορούν διοικητικά ζητήματα της θρησκείας, καταλόγους των προσφορών στα ιερά, την περιουσία και τα καθήκοντα του ιερατείου. Όπως και στη Μινωική Κρήτη η θρησκευτική και η πολιτική εξουσία εμφανίζονται αλληλοεξαρτώμενες, αν όχι ταυτόσημες στο ανώτατο επίπεδο της ιεραρχίας.

Η έλλειψη ειδικών οικοδομημάτων αφιερωμένων αποκλειστικά στη λατρεία δείχνει ότι οι ιερές τελετουργίες γίνονταν συνήθως στο ύπαιθρο ή σε ιερά κορυφές. Τα ιερά κτίσματα που

μαρτυρούνται μόνο σε ελάχιστες εικονιστικές παραστάσεις είχαν τη μορφή υπαίθριου τεμένους με τρίκλιτο αρχιτεκτονικό σχέδιο. Το γεγονός ότι μυκηναϊκά ιερά έχουν εντοπιστεί κάτω από ναούς της Αρχαιότητας αποτελεί μια σαφή ένδειξη ότι ορισμένοι τόποι λατρείας της Μυκηναϊκής εποχής διατήρησαν την ιερή τους σημασία και σε μεταγενέστερες περιόδους.

Παράλληλα με την αρχιτεκτονική, την εικονογραφία και τα γραπτά κείμενα, ως πηγή πληροφοριών για τη μυκηναϊκή θρησκεία χρησιμοποιούνται και τα ομηρικά έπη, παρόλο που οι μαρτυρίες του Ομήρου προέρχονται ως ένα μεγάλο βαθμό από μεταγενέστερες περιόδους. Οι παραδόσεις του Ομήρου οι σχετικές με τις θρησκευτικές δοξασίες συνδέουν τη μυκηναϊκή λατρεία με τη θρησκεία και τα ταφικά έθιμα της κλασικής Ελλάδας και ιδιαίτερα με τη λατρεία των ηρώων.

ΠΗΓΗ www.ime.gr